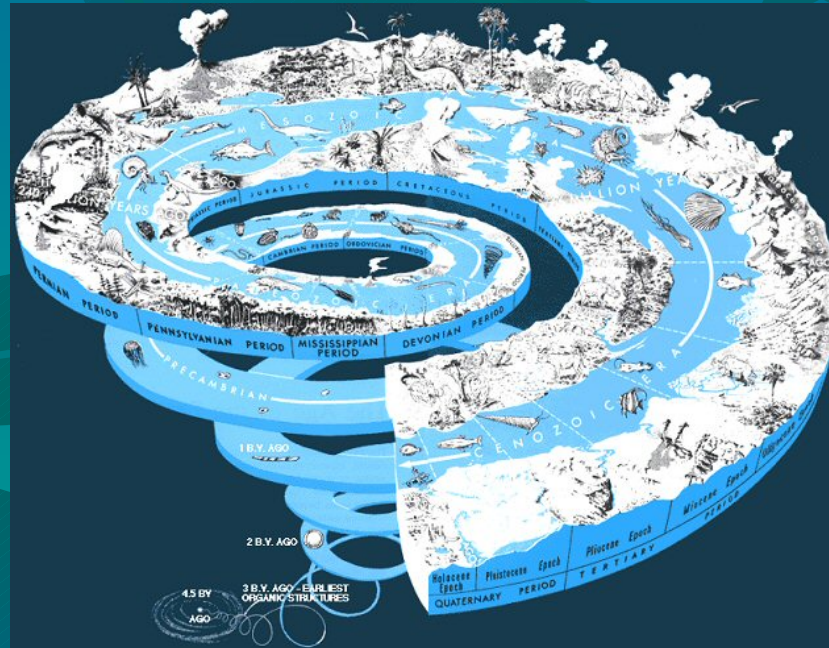

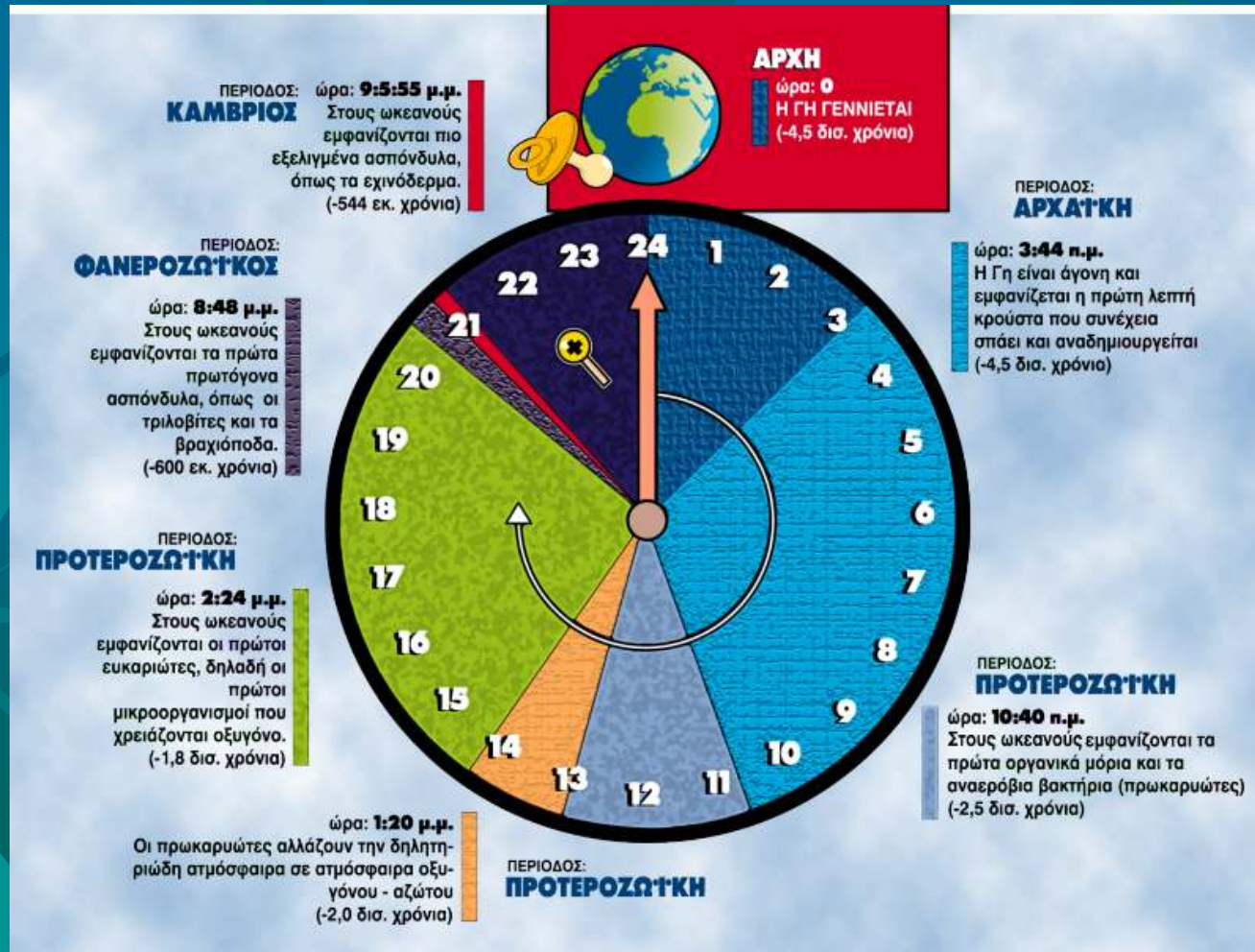
ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Γεωλογικός χρόνος – Στρωματογραφική κλίμακα

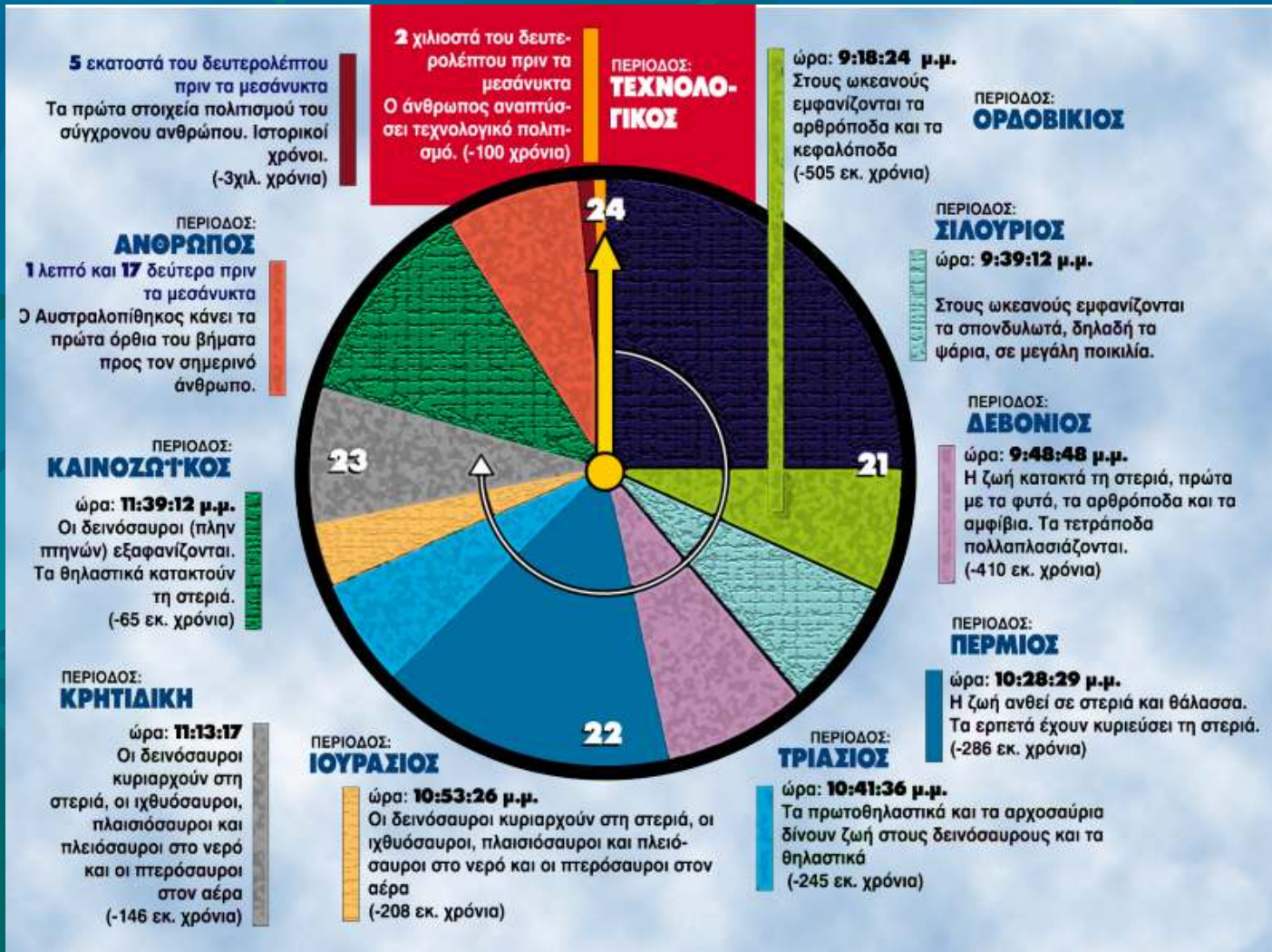
Γεωλογικός χρόνος

Ηλικία της γης ονομάζεται το χρονικό διάστημα που πέρασε από τη στιγμή που η γη αποσπάρθηκε από τον ήλιο μέχρι σήμερα. Το χρονικό αυτό διάστημα, αποτελεί το **γεωλογικό χρόνο**.

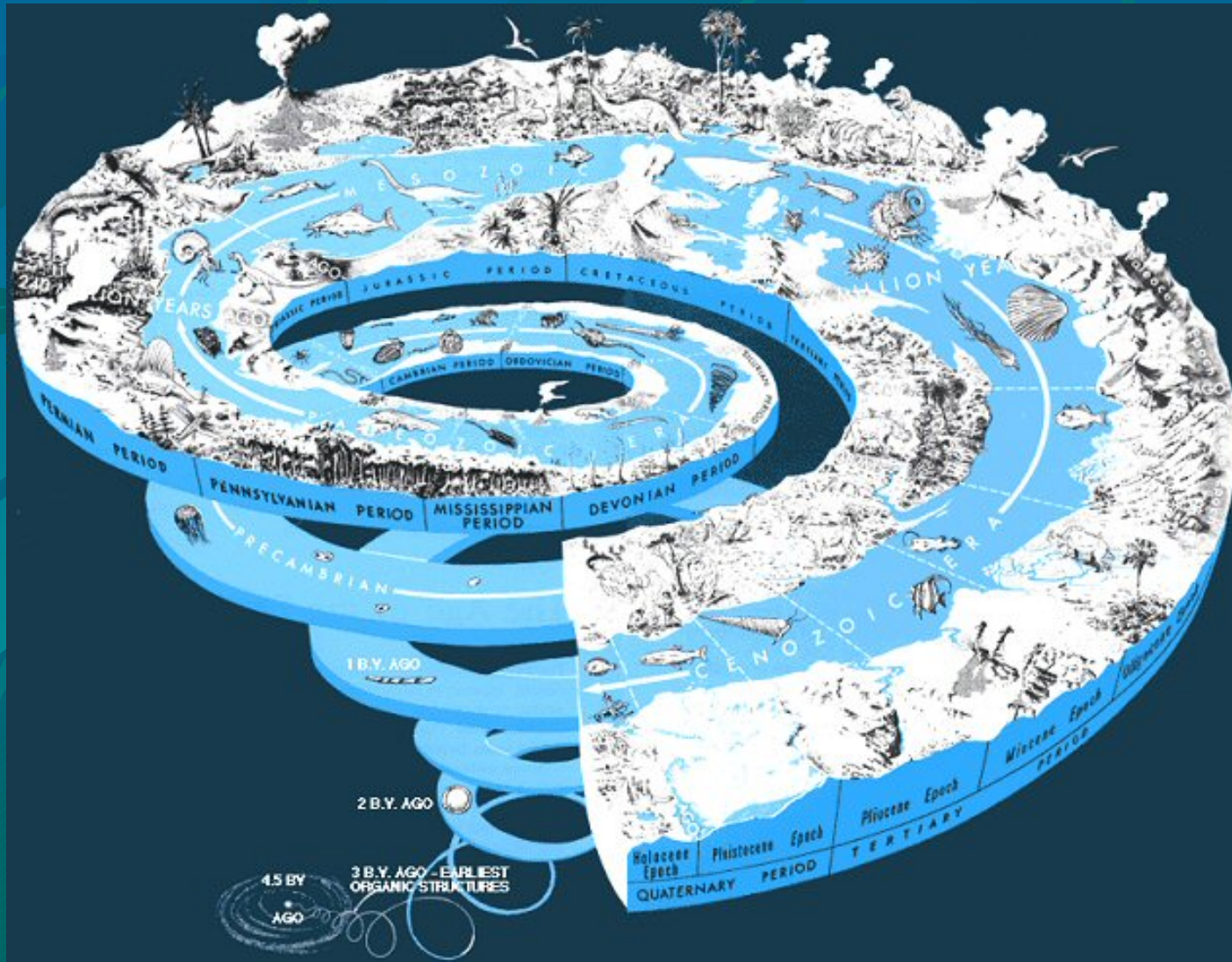

Γεωλογικός χρόνος

Γεωλογικός χρόνος

ΠΡΟΚΑΜΒΡΙΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Σχηματισμός της Γης 4600 εκ. χρόνια ? 3800 - 2600 εκ. χρόνια.
Ο κοσμικός αιώνας τελειώνει με το σχηματισμό του πρώτου λεπτού στερεού φλοιού.

ΦΑΝΕΡΟΖΩΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΚΟΣΜΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ή ΚΑΤΑΡΧΑΙΟΖΩΙΚΟΣ	ΑΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ή ΑΡΧΑΙΟΖΩΙΚΟΣ	ΠΡΩΤΕΡΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ή ΗΩΖΩΙΚΟΣ	ΠΑΛΙΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ 65εκ.χρ.-σήμερα	ΜΕΣΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ 65εκ.χρ.-σήμερα	ΚΑΙΝΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ 65εκ.χρ.-σήμερα
4600 - 2600 εκ.χρ. Ο αιώνας αυτός τελειώνει με την εμφάνιση της πρώτης ζωής πάνω στη γη.	2600 - 1700 εκ.χρ. Βέβαιη εμφάνιση της πρώτης ζωής πάνω στη γη.	1700 - 570 εκ.χρόνια			

ΦΑΝΕΡΟΖΩΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

περιλαμβάνει τα τελευταία 600 εκ. χρόνια. Τον αιώνα αυτό οι γνώσεις μας είναι πολύ περισσότερες και αυξάνεται γεωμετρικά όσο προσεγγίζουμε το σημερινό στάδιο εξέλιξης.

ΠΑΛΑΙΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ 570-245 εκ.χρ.	ΜΕΣΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ 245-65 εκ.χρ.	ΚΑΙΝΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ 65εκ.χρ.-σήμερα
--	---	--

ΠΑΛΑΙΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

περιλαμβάνει τα τελευταία 600 εκ. χρόνια.

ΚΑΜΒΡΙΟ

550-505 εκ. χρ.

ΟΡΔΟΒΙΣΙΟ

505-440 εκ. χρ.

ΣΙΛΟΥΡΙΟ

440-410 εκ. χρ.

ΔΕΒΟΝΙΟ

410-360 εκ. χρ.

ΛΙΘΑΝΘΡΑ- ΚΟΦΟΡΟ

360-285 εκ. χρ.

ΠΕΡΜΙΟ

285-245 εκ. χρ.

Εκρηκτική αύξηση της ζωής εμφανίστηκε στη Γη. Εμφανίστηκαν τα πρώτα ζώα με σκληρά κελύφη. Τα πιο χαρακτηριστικά ζώα είναι οι Τριλοβίτες που παρουσιάζονται σε τεράστια ποικιλία. Τα πρώτα ψάρια χωρίς σαγόνια αρχίζουν να εμφανίζονται κατόπιν, απόγονοι των οποίων υπάρχουν μέχρι σήμερα.

Εμφανίζονται οι ιχθείς χωρίς σαγόνια αλλά με θώρακα. Είναι τα πρώτα σπονδυλωτά. Επίσης εμφανίζονται τα Κεφαλόποδα τα Ναυτιλοειδή τα Κρινοειδή ενώ αποκτούν μεγάλη ανάπτυξη τα βραχιονόποδα και τα κοράλλια.

Οι κυριότερες κατηγορίες ζώων που ανθούν είναι τα βραχιονόποδα, τα κρινοειδή και άλλα εχινόδερμα, κεφαλόποδα, βρυόζωα, γραπτόλιθοι και οστρακόδερμα. Τα ψάρια εμφανίστηκαν επίσης αυτήν την περίοδο. Ήταν τα πρώτα σπονδυλωτά ζώα, πρόγονοι όλων των σπονδυλωτών σήμερα.

Τα ψάρια κατακτούν το υδάτινο περιβάλλον σε μεγάλη ποικιλία και γίνονται οι κυρίαρχοι κυνηγοί της εποχής. Τα πρώτα αμφίβια, απόγονοι ψαριών ήταν τα πρώτα σπονδυλωτά που βγήκαν από το νερό.

Οι πρώτοι αμνιότες, δηλαδή ζώα των οποίων τα αβγά έχουν κατασκευή με σάκο που τους επιτρέπει την εκκόλαψη στη στεριά, είναι τα ερπετά που εμφανίζονται ως εξέλιξη των αμφίβιων αυτήν την εποχή.

Το 96% των ειδών στη θάλασσα εξαφανίστηκε, ιδιαίτερα τα ζώα που ζούσαν κοντά στο βυθό. Ίσως η πτώση των θαλασσών ξέρανε τις εκτεταμένες ρηχές περιοχές που ήταν οι κύριοι βιότοποί τους. Τα πρώτα αμφίβια και τα πρωτοθηλαστικά αντικαταστάθηκαν από άλλα διαφορετικά είδη και διάψιδα ερπετά, οι πρόγονοι των Δεινοσαύρων

ΜΕΣΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

Περιλαμβάνει τα τελευταία 600 εκ. χρόνια. Τον αιώνα αυτό οι γνώσεις μας είναι πολύ περισσότερες και αυξάνεται γεωμετρικά όσο προσεγγίζουμε το σημερινό στάδιο εξέλιξης.

Τον **Μεσοζωϊκό αιώνα** αφθονούν τα ασπόνδυλα ζώα σε θάλασσα και στεριά. κοράλλια, εχινόδερμα, μαλάκια, έντομα, αρθρόποδα, κεφαλόποδα. Τα πρώτα θηλαστικά και τα πτηνά εμφανίζονται κατά το μέσο της περιόδου, αλλά παραμένουν στη σκιά των ερπετών και ιδιαίτερα των δεινοσαύρων που κυριαρχούν στη στεριά. Πολλά είδη δεινοσαύρων εμφανίζονται και εκλείπουν, για να εμφανιστούν άλλα. Στον αέρα κυριαρχούν τα ιπτάμενα ερπετά, όπως ο πτεροδάκτυλος. Στη θάλασσα άλλα ερπετά, όπως ο ιχθυόσαυρος, τρέφονται με τα ψάρια. Δίκαια λοιπόν χαρακτηρίζεται ως ο αιώνας των ερπετών. Οι πρώτοι καρχαρίες εμφανίζονται στο μέσο της περιόδου. Τα Απαλάχια, τα Βραχώδη Όρη και οι Άνδεις σχηματίζονται. Στο τέλος μια μαζική εξαφάνιση ειδών πάνω στον πλανήτη εξαφανίζει τελείως τους δεινόσαυρους, αλλά και την πλειοψηφία των ειδών στον πλανήτη.

ΚΑΙΝΟΖΩΙΚΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

Περιλαμβάνει τα τελευταία 600 εκ. χρόνια. Τον αιώνα αυτό οι γνώσεις μας είναι πολύ περισσότερες και αυξάνεται γεωμετρικά όσο προσεγγίζουμε το σημερινό στάδιο εξέλιξης.

ΤΡΙΤΟΓΕΝΕΣ					ΤΕΤΑΡΤΟ-ΓΕΝΕΣ
ΠΑΛΑΙΟΓΕΝΕΣ			ΝΕΟΓΕΝΕΣ		
Παλαιόκαινο	Ηώκαινο	Ολιγόκαινο	Μειόκαινο	Πλειόκαινο	
65-54 εκ.χρ.	54-38 εκ. χρ.	38-23 εκ. χρ.	23-5 εκ.χρ.	5-1,8 εκ.χρ.	Πλειστό-καινο 1,8 εκ.χρ.-11.000 χρ. Ολιγόκαινο 11.000-1.000 χρ.
					

Τον **Καινοζωικό αιώνα** με την εξαφάνιση των δεινοσαύρων τα θηλαστικά αρχίζουν να κυριαρχούν στη γη και τα πτηνά (οι μόνοι επιζήσαντες απόγονοι των δεινοσαύρων) στον αέρα. Στη συνέχεια τα θηλαστικά εξελίσσονται όλο και περισσότερο και παρ'όλες τις εκτεταμένες εξαφανίσεις ειδών, η ποικιλία και ο αριθμός τους αυξάνει. Πριν από 4.000.000 χρόνια περίπου εμφανίζεται ο Αυστραλοπίθηκος, ο πρόγονος των ανθρώπων, αλλά (σύμφωνα με τελευταίες θεωρίες) και πολλών πιθήκων. Το μέγεθος του εγκεφάλου του είναι αυξημένο σε σχέση με άλλα πρωτεύοντα θηλαστικά, αλλά πολύ μικρότερος από του σημερινού ανθρώπου και περπατά όρθιος. Πριν από 2 εκατομμύρια χρόνια παρουσιάζεται ο Όρθιος Άνθρωπος (Homo Erectus) που μοιάζει πολύ στη φυσιολογία του σύγχρονου ανθρώπου. Ο όγκος του εγκεφάλου του ακόμα υπολείπεται του σύγχρονου ανθρώπου, αλλά ήδη χρησιμοποιεί πρωτόγονα εργαλεία και τη φωτιά. Ο Homo Sapiens, ο σύγχρονος άνθρωπος, κάνει την εμφάνισή του πριν από 1.000.000 χρόνια περίπου και εξαπλώνεται στη Γη.

Στρωματογραφική κλίμακα

ΣΤΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ			
Εκατομύρια χρόνια	Αιώνες	Περίοδοι	Τα σημαντικότερα γεγονότα
0,010	ΚΑΙΝΟΣΩΖΙΚΟΣ	ΟΛΟΚΑΙΝΟ	Εναρξη γεωργίας, Αίθας, χαλκός, σίδηρος, ιστορία
2		ΠΛΕΙΣΤΟΚΑΙΝΟ 2 εκ. χρ.	Η επιφάνεια της Γης πήρε την τελική της μορφή. Πέντε παγετωδείς περιόδοι. Εξασφίση μεγάλων θηλαστικών και εμφάνιση νέων με τρίχωμα. Παλιά φυτά υποχώρησαν προς Νότο κι άλλα προς Βόρρα. Εξασφίση του Homo Habilis. Εμφάνιση του Homo Erectus πριν 1 600 000 χρόνια. Αρχαϊκός Σαρπενς. Νεατερτινάλιος, πριν 35 000 ο Σοφός.
5		ΠΛΕΙΟΚΑΙΝΟ 3 εκ. χρ.	Πλήρωση της Μεσογείου με νερό. Αφθονία προβοσκιδιωτών, ίπποι, ρινόκεροι, ελεφάντες, βίσωνες, αιλουροειδή. Φυτά όπως και σήμερα σχεδόν. Πρωτεύοντα αυστραλοπιθηκός και Homo Habilis (Ανθρώπος ο επιτήδειος).
23		ΜΕΙΟΚΑΙΝΟ 18 εκ. χρ.	Μεγάλη ανάπτυξη φυτών και ζώων. Προβοσκιδιώτα, δεινόθηρια, χοιρολαβούς, μαστόδους, ρινόκεροι, ίπποι, δρυοπιθήκες, μαχαράδοντες. Αν Μασοκάνο με την πανίδα του Πικερμίου. Κλείσιμο Γιβραλτάρ. Κρίση αλμυρότητας Μεσογείου. Φυτά: ελιές, δάφνες, σκουκιές ως σήμερα.
33		ΟΛΙΓΟΚΑΙΝΟ	Εξασφίση Τηθύος. Αναπτύξη χλωρίδας, πανίδας. Πρώτος ρινόκερος, Πράγοντι προβοσκιδιωτών. Αιγυπτιοπιθήκος.
53		ΗΩΚΑΙΝΟ 20 εκ. χρ.	Αλιτική οραγένση. Εξάπλωση ανθοφόρων φυτών στη Γη. Πηγά με ράμφος χωρίς δόντια. Μεγάλη ανάπτυξη θηλαστικών. Πρωτόγονα προβοσκιδιώτα. Ηώπιπτοι, πιθήκοι.
65		ΠΑΛΑΙΟΚΑΙΝΟ	Μεγάλη ανάπτυξη θηλαστικών. Μορφοσφορα, τρικτικά. Εμφανίζονται τα πρώτα πρωτεύοντα (Λεμούρια, ημίπιθηκοί).
100	ΜΕΣΟΣΩΖΙΚΟΣ	ΚΡΗΤΙΔΙΚΟ 85 εκ. χρ.	Εμφάνιση των φυτών με άνθη (αγγειόσπερμα). Εξασφίση παλαιότερων ειδών. Στη θάλασσα εξακολουθεί η ανάπτυξη των διαφόρων μαλακίων. Βραχιονοπόδων κ.τ.λ. Αναπτύξη των τελεστέων ιχθύων. Στο τέλος της περιόδου εξασφίση των αμμωνιτών και δεινοσαυρών.
		ΙΟΥΡΑΣΙΚΟ 75 εκ. χρ.	Η χλωρίδα χαρακτηρίζεται από τα κωνοφόρα. Περαιτέρω διαφοροποίηση των ερπετών και σε ιππιόρα δηλαδή πτηνα (αρχαιοπτερυγα). Ακμή των αμμωνιτών. Εμφανίζονται τα ακτινοζωα (πρωτόζωο με πυρικό κέλυφος). Αναπτύξη των σπογγών και φυτών καθώς και των εχινοειδών και ελασματοβραγχίων. Εμφάνιση των ρουδιστών. Μασοσφορα, μαρσιποσφορα.
		ΤΡΙΑΔΙΚΟ 45 εκ. χρ.	Εξασφίση της παγιάδας και σχεδόν όλων των φυτών που έδωσαν τους γαιανθοκούς. Σχηματισμός της ηθθύος. Αναπτύξη στη θάλασσα ποικίλης πανίδας. Εμφάνιση αμμωνιτών. Καρχαρίες. Οι πρώτοι δεινοσαυροί. Φυτά γυμνόσπερμα. Τα πρώτα θηλαστικά. Κωνοσφορα γιγανθια.
		ΠΕΡΜΙΟ 40 εκ. χρ.	Εξάπλωση παγετώνων. Ανάπτυξη των κωνοφόρων. Παρακμή των περιδοσφυτών. Ανάπτυξη τεραστίων ερπετών και γιγανθίων εντόμων. Ιχθείς με σκελετο εκ χόνδρου (σαλάχια, καρχαρίες, δίπλευστα).
290	ΠΑΛΑΙΟΣΩΖΙΚΟΣ	ΛΙΘΑΝΘΡΑΚΟΦΟΡΟ 70 εκ. χρ.	Εντονη ηφαιστειακή δραση και φόρτιση της ατμόσφαιρας με CO ₂ με συνέπεια την έντονη ανάπτυξη της χλωρίδας. Δένδρα ύψους 25 - 30 μέτρων χωρίς επίσηος δακτυλίους ανάπτυξης. Φυτά με σπόρους και γυρη, ανάπτυξη εντόμων. Εμφάνιση ερπετών. Μεγάλη ανάπτυξη στη θάλασσα πανίδα. Κλίμα θερμό. Τεραστία δάση που έδωσαν τους γαιανθράκες.
ΔΕΒΟΝΙΚΟ 40 εκ. χρ.		Εμφάνιση αμφιβίων. Ανάπτυξη αμμωνιοειδών. Μεγάλη ανάπτυξη περιδοσφυτών. Επίσης μεγάλη ανάπτυξη ιχθύων. Εμφανίζονται φυτά περισσότερο οργανωμένα από απόθεως αγγείων, κόμβων, ύψους.	
ΣΙΛΟΥΡΙΟ 30 εκ. χρ.		Εμφάνιση φυτών στην ξηρά. Εμφάνιση κρυπτογάρων. Μεγάλη ανάπτυξη στην πανίδα (βραχιονοπόδα, εχινοδερμα).	
ΟΡΔΟΒΙΟ 80 εκ. χρ.		Μεγάλη εξάπλωση παγετώνων. Ακμή τριλοβίτων και ανάπτυξη βραχιονοπόδων. Εμφάνιση ναυτιλοειδών. Αρχή των κριναιοειδών. Μεγάλη ανάπτυξη κοραλλίων και δημιουργία ασβεστολιθικών υψώνων. Εμφάνιση σπανιδιωτών και θωρακοφόρων ιχθύων. Στη χλωρίδα επικρατούν θαλάσφυτα.	
ΚΑΜΒΡΙΟ 30 εκ. χρ.		Ανάπτυξη αρθροπόδων (τριλοβίτες). Εμφάνιση εχινοδερμών. Ανάπτυξη μικροπανίδας και μικροχλωρίδας. Εμφάνιση ασπονδιών με σκελετό.	
530	ΠΡΟΚΑΜΒΡΙΟ	ΠΡΟΤΕΡΟΣΩΖΙΚΟΣ 2.070 εκ. χρ.	Εναρξη φωτισοσύνθεσης. Εμπλουτισμός ατμόσφαιρας με οξυγόνο. Παγκόσμια εξάπλωση των στρωματολίθων. Δημιουργία μικρών φυκών, εμφάνιση παλιγκυτάρων οργανισμών με πυρήνα. Δημιουργία οζόντος και προστασία από την υπεριώδη ακτινοβολία. Ανάπτυξη της αναπαραγωγής. Εμφάνιση ακωκλικών.
2800		ΑΡΧΑΪΚΟΣ 2.000 εκ. χρ.	Πρώτα ιζητάτα. Τα πρώτα αναστρόβια μικροβία όμοια με βακτηρίδια. Εμφάνιση των στρωματολίθων. Προσέκται για μικρές αποικίες κωνοσφυκών ή κυανοβακτηρίων που παρασκευάζουν την τροφή τους μέσα στο κυττάρο τους. Είναι κυττάρα χωρίς πυρήνα. Παρουσία HCN.
4800			

ΣΤΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ			
ΤΗΙ ΦΑΝΕΡΟΖΩΙΚΗ ΜΕΓΑΛΟΟΧΛΗΘΑΙΣΙΣ			
Εκατομύρια χρόνια	Αιώνες	Περίοδοι	Τα σημαντικότερα γεγονότα
0,07	ΚΑΙΝΟΣΩΖΙΚΗ (Τριτογενέ)	ΘΑΛΚΑΙΝΟ	Αίθας, Ορεζαλάκοι, Σιδηροί
0,35		ΒΕΡΓΙΑΛΙΟ	Βούρμιος
0,75		ΤΥΡΡΗΝΟ	Ρίσιος - Βούρμιος
0,9		ΜΙΑΛΤΣΙΟ	Μινθόλιος - Ρίσιος
2		ΣΚΕΛΙΟ	Γκύντιος - Μινθόλιος
5,05		ΚΑΛΑΒΡΟ	Γκύντιος
23		ΠΑΛΑΚΕΝΤΙΟ	Ρουμάνιο
		ΖΑΓΚΑΚΟ	Πόντιο
		ΜΕΣΣΗΝΙΟ	Πανώνιο
		ΤΟΡΤΟΝΙΟ	Σαρμάτιο
	ΣΕΡΡΑΒΑΛΑΙΟ	Βαβόνιο	
65	ΛΑΓΙΤΙΟ	Καρπάλιο	
	ΒΟΥΡΓΑΛΑΙΟ	Όρνιγγιό	
	ΑΚΟΥΪΤΑΝΙΟ	Έγγενβοφγκιό	
	ΣΑΤΤΙΟ	Στάπινο	
	ΡΟΥΠΕΛΙΟ	Λοσίο	
100	ΜΠΑΡΤΟΝΙΟ	Μπαρτόνιο	
	ΛΟΥΤΗΣΙΟ	Ήβερσιο	
	ΥΠΡΕΣΙΟ		
	ΘΑΝΕΤΙΟ		
	ΔΑΝΙΟ-ΜΟΝΤΙΟ	(Δανέβιο)	
141	ΜΑΙΣΤΡΕΧΤΙΟ		
	ΚΑΜΠΑΝΙΟ	Ατοβίο	
	ΣΑΝΤΟΝΙΟ	Εμοβίο	
	ΚΟΝΙΑΣΙΟ	Αγρολιό	
	ΤΟΥΡΝΟΝΙΟ	Λιγέριο	
160	ΚΕΝΟΜΑΝΙΟ		
	ΑΛΒΙΟ		
	ΑΙΠΤΙΟ		
	ΒΑΡΡΕΜΙΟ	Ουγκάντιο	
	ΟΤΕΡΙΒΙΟ		
176	ΒΑΛΑΝΖΙΝΙΟ	Νασκόβιο	
	ΒΕΡΓΙΑΛΙΟ		
	ΒΑΘΩΝΙΟ		
	ΒΑΤΣΙΟ		
	ΑΛΑΕΝΙΟ		
195	ΤΟΑΡΣΙΟ	Δομίο	
	ΣΑΡΜΟΥΘΙΟ	Καρπάλιο	
	ΣΙΝΕΜΟΥΡΓΙΟ	Ασβαρικό	
	ΕΤΤΑΝΖΙΟ		
	ΡΑΠΤΟΝΟΡΓΙΟ		
230	ΚΑΡΝΙΟ	Κουερτ	
	ΑΛΑΙΝΙΟ	Ερβουσφιμτικό	
	ΑΝΣΙΟ		
	ΣΚΥΘΙΟ		
	ΘΟΥΡΠΤΙΟ	Καζίνιο (Zechstein)	
280	ΣΑΞΩΝΙΟ	Κουγκκούριο	
	ΟΤΟΥΝΙΟ	Αρβενικό	
	ΣΤΕΦΑΝΙΟ	Ουράλιο	
	ΒΕΣΤΦΑΛΙΟ	Μοσκόβιο	
	ΝΑΜΟΥΡΓΙΟ		
345	ΒΙΖΑΙΟ	Δινιόντιο	
	ΤΟΥΡΝΑΣΙΟ	(Καζόμιο)	
	ΦΑΜΕΝΝΙΟ		
	ΦΑΞΝΙΟ		
	ΖΙΒΕΤΙΟ		
370	ΚΟΥΒΙΝΙΟ	Αιρέλιο	
	ΕΜΣΙΟ		
	ΣΙΓΕΝΙΟ	Κομπλέτιο	
	ΓΕΑΝΝΙΟ	(Αουτάνιο)	
	ΛΟΥΔΑΛΙΤΟ		
423	ΒΕΝΑΟΚΙΟ		
	ΒΑΛΕΝΤΙΟ	Ταρανόντιο	
	ΑΓΓΙΛΙΑ	Λανδοβέρβιο	
	ΚΑΡΑΔΟΚΙΟ		
	ΛΑΝΕ-ΓΙΟ		
500	ΛΑΝΒΙΡΝΙΟ		
	ΣΚΙΔΑΒΙΟ	(Αρενικό)	
	ΤΡΕΜΑΔΟΚΙΟ		
	ΠΟΤΣΑΛΜΙΟ		
	ΑΚΑΛΙΟ	Βαθμής Olenus	
600	ΓΕΩΡΓΙΟ	Pa adolatus	
		Olenellus	

ΚΑΙΝΟΣΩΖΙΚΗ (Τριτογενέ) / ΜΕΣΟΣΩΖΙΚΗ (Ανωτρωγενέ) / ΠΑΛΑΙΟΣΩΖΙΚΗ (Πρωτογενέ)

ΝΕΟΛΙΘΙΚΕΣ / ΜΕΣΟΛΙΘΙΚΕΣ / ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΕΣ / ΠΡΟΚΑΜΒΡΙΟ

ΚΑΙΝΟΣΩΖΙΚΟΣ / ΜΕΣΟΣΩΖΙΚΟΣ / ΠΑΛΑΙΟΣΩΖΙΚΟΣ

ΠΡΟΚΑΜΒΡΙΟ / ΠΑΛΑΙΟΣΩΖΙΚΟΣ / ΜΕΣΟΣΩΖΙΚΟΣ / ΚΑΙΝΟΣΩΖΙΚΟΣ

Εκατομύρια χρόνια / Αιώνες / Περίοδοι / Τα σημαντικότερα γεγονότα

Στρωματογραφική κλίμακα

ΚΑΙΝΟΖΩΪΚΟΣ (Cz)					
Ma	ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΕΠΟΧΗ	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΕΠΙΣΗΜΕΩΣΗ	ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ
0,07	ΤΕΤΑΡΤΟΓΕΝΕΣ	ΟΛΟΚΑΙΝΟ		Q ₂	Ho
		ΠΛΕΙΣΤΟΚΑΙΝΟ	ΒΕΡΣΙΛΛΙΟ	Q ₁	Pst
			ΤΥΡΡΗΝΙΟ		
			ΜΙΑΤΣΙΟ		
			ΣΚΕΛΙΟ		
2		ΚΑΛΑΒΡΙΟ			
5,05	ΝΕΟΓΕΝΕΣ	ΠΛΕΙΟΚΑΙΝΟ	ΠΛΑΚΕΝΤΙΟ ΖΑΓΚΛΙΟ	N ₂	P1
		ΜΕΙΟΚΑΙΝΟ	ΜΕΣΣΗΝΙΟ	N ₁	Mi
			ΤΟΡΤΟΝΙΟ		
			ΣΕΡΡΑΒΑΛΙΟ		
			ΛΑΓΓΙΟ		
23		ΒΟΥΡΔΙΓΑΛΙΟ	ΑΚΟΥΥΓΑΝΙΟ		
	ΟΛΙΓΟΚΑΙΝΟ	ΣΑΓΓΙΟ	ΡΟΥΠΕΛΙΟ	E ₃	O1
		ΗΩΚΑΙΝΟ	ΜΙΠΑΡΤΟΝΙΟ	ΛΟΥΤΗΣΙΟ	E ₂
ΥΠΡΕΣΙΟ					
ΘΑΝΕΤΙΟ	ΔΑΝΙΟΥΜΟΝΤΙΟ		E ₁	p	
65	ΠΑΛΑΙΟΓΕΝΕΣ				

ΜΕΣΟΖΩΪΚΟΣ (Mz)						
Ma	ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΕΠΟΧΗ	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΕΠΙΣΗΜΕΩΣΗ	ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ	
100	ΚΡΗΤΙΔΙΚΟ	ΑΝΩΤΕΡΟ	ΜΑΕΤΡΙΧΤΙΟ	K ₂	Ks	
			ΚΑΜΗΛΙΑΝΙΟ			
			ΣΑΝΤΟΝΙΟ			
			ΚΟΝΙΑΣΙΟ			
			ΤΟΥΡΩΝΙΟ			
		ΚΕΝΟΜΑΝΙΟ				
		ΚΑΤΩΤΕΡΟ	ΑΔΒΙΟ	K ₁	Ki	K1-6
			ΑΙΤΙΟ			
			ΒΑΡΡΕΜΙΟ			
			ΩΤΕΡΒΙΟ			
ΒΑΛΑΝΖΙΝΙΟ						
ΒΕΡΡΙΑΣΙΟ						
141	ΙΟΥΡΑΣΙΚΟ	ΜΑΛΜΙΟ	ΠΟΡΤΑΛΑΝΙΟ	J ₃	Js	
			ΚΙΜΜΕΡΛΙΟ			
			ΛΟΥΖΙΤΑΝΙΟ			
			ΟΞΦΟΡΔΙΟ			
			ΚΑΛΛΟΒΙΟ			
		ΔΟΙΤΕΡΙΟ	ΒΑΘΩΝΙΟ	J ₂	Jm	
			ΒΑΓΩΣΙΟ			
			ΑΑΛΕΝΙΟ			
			ΤΟΑΡΣΙΟ			
			ΣΑΡΜΟΥΤΙΟ			
ΛΙΑΣΙΟ	ΣΙΝΕΜΟΥΡΙΟ	J ₁	Ji			
	ΕΤΙΑΝΣΙΟ					
	ΡΑΙΓΙΟ			T ₃	Ts	
	ΑΝΩΤΕΡΟ					
	ΝΩΡΙΟ					
230	ΤΡΙΑΔΙΚΟ	ΜΕΣΟ	ΑΝΕΣΙΟ	T ₂	Tm	
		ΚΑΤΩΤΕΡΟ	ΣΚΥΘΙΟ	T ₁	Ti	

ΠΑΛΑΙΟΖΩΪΚΟΣ (Pz)				
Ma	ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΕΠΟΧΗ	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΕΠΙΣΗΜΕΩΣΗ
280	ΠΕΡΜΙΟ	ΑΝΩΤΕΡΟ	ΘΟΥΡΙΠΤΙΟ	P ₃
		ΜΕΣΟ	ΣΑΞΩΝΙΟ	P ₂
		ΚΑΤΩΤΕΡΟ	ΩΤΟΥΝΙΟ	P ₁
345	ΛΙΘΑΝΟΓΡΑΦΟΦ.	ΑΝΩΤΕΡΟ	ΣΤΕΦΑΝΙΟ	C ₂
			ΒΕΣΤΦΑΛΙΟ	
		ΚΑΤΩΤΕΡΟ	ΝΑΜΟΥΡΙΟ	C ₁
			ΒΙΖΑΙΟ	
395	ΔΕΒΟΝΙΟ	ΑΝΩΤΕΡΟ	ΦΕΜΕΝΝΙΟ	D ₃
			ΦΡΑΣΝΙΟ	
		ΜΕΣΟ	ΖΙΒΕΤΙΟ	D ₂
			ΚΟΥΒΙΝΙΟ	
			ΚΑΤΩΤΕΡΟ	
ΣΙΓΕΝΙΟ	ΓΕΔΩΝΙΟ			
435	ΣΙΛΟΥΡΙΟ	ΠΡΙΔΟΛΙΟ	S ₄	
		ΛΟΥΔΑΛΩΙΟ	S ₃	
		ΒΕΝΛΟΚΙΟ	S ₂	
		ΛΑΝΔΟΒΕΡΙΟ	S ₁	
500	ΟΡΔΟΒΕΣΙΟ	ΑΝΩΤΕΡΟ		O ₃
		ΜΕΣΟ		O ₂
		ΚΑΤΩΤΕΡΟ		O ₁
600	ΚΑΜΒΡΙΟ	ΑΝΩΤΕΡΟ	ΠΟΥΣΔΑΜΙΟ	€ ₃
		ΜΕΣΟ	ΑΚΑΔΙΟ	€ ₂
		ΚΑΤΩΤΕΡΟ	ΓΕΩΡΓΙΟ	€ ₁

ΠΡΟΚΑΜΒΡΙΟ (Pc)